

De Pantanal: uitgestrekte wetlands en wildlife in Brazilië

Grenzend aan Bolivia in het westen en Paraguay in het zuiden ligt een van de grootste natuurreservaten van Zuid-Amerika: de Pantanal. De naam komt van het Portugese woord Pântano, wat moeras betekent. De Pantanal is niet zomaar een moeras. Het is het grootste zoetwaterdraslandschap ter wereld en na de Amazone het belangrijkste natuurgebied van Brazilië. Rivieren, beekbegeleidende bossen, meren, baaien en graslanden strekken zich uit over een gebied ter grootte van Engeland. De Pantanal is een seizoensgebonden overstromingsgebied met een droogseizoen en een regenseizoen. Tijdens het regenseizoen stroomt water uit omliggende gebieden de Pantanal in en stijgt het waterniveau tussen de twee en vijf meter. Doordat het gebied vlak is komt ongeveer 80 procent onder water te staan. In het droogseizoen stroomt het water weer geleidelijk weg en blijven er belangrijke voedingsstoffen achter. Hierdoor is een uniek ecosysteem ontstaan met een rijke flora en fauna.

Manenwolven en reusachtige waterlelies

De Pantanal is een van de beste plekken ter wereld om dieren te zien. Het gebied is zowel droog, als vochtig en vruchtbaar en de thuisbasis voor honderden verschillende soorten dieren. Het gebied heeft net als Afrika zijn eigen 'Big Five', die bestaat uit de anaconda, de reuzenotter, de tapir, de reuzenmiereneeter en de jaguar. Andere dieren die er leven zijn alligators, apen, jaguars, poema's en exotische kikkers, maar ook aan meer bijzondere dieren, zoals miereneters, pekari's, manenwolven en grootkopdeukschildpadden. Als je geluk hebt zie je ocelots en poema's. De beroemdste inwoner is misschien wel het waterzwijn, die in de volksmond capibara wordt genoemd. Capibara is een woord uit het Guaraní, de lokale Indiaanse taal, en betekent zoveel als 'Heer van het gras'. Het gras langs de oevers vormt namelijk zijn leefgebied.

Ook vogelliefhebbers komen hier aan hun trekken. Er leven namelijk meer dan 600 verschillende vogelsoorten, waaronder de reuzentoekan, de Nandayparkiet, de Hyacintara en de tuiuiu, een ooievaar van ruim een meter hoog met een zwarte kop en rode hals. In het droogseizoen trekken duizenden kaaimannen zich terug in de zijrivieren. De Pantanal is een open gebied, waardoor de kans groot is dat je veel dieren ziet.

Behalve een grote diversiteit aan wildlife komen er ook maar liefst 3.500 verschillende soorten planten voor. De bekendste is de Victoria Amazonica, de grootste waterlelie op aarde. De plant heeft reusachtige bladeren met een diameter tot wel drie meter en randen die soms wel tien centimeter rechtop staan. Hij kan tot wel 40 centimeter groot worden. De bloemen bloeien slechts twee dagen en zijn de eerste dag wit en de tweede dag roze.

Cowboys

Delen van de Pantanal zijn privé-eigendom en worden bewoond door Pantaneiros. Deze lokale cowboys wonen op ranches en leven nog altijd van de traditionele veehouderij. In de loop der jaren zijn sommige van deze ranches geheel of

gedeeltelijk omgebouwd tot ecolodges. Hier kun je kennismaken met het ruige leven van de Braziliaanse cowboys, door ze aan het werk te zien in de kraal of mee te gaan op een paardrijtocht om vee te verplaatsen en kalfjes te verzorgen. En er is in de Pantanal nog meer te doen. Je kunt tijdens een wandeling op zoek gaan naar de talloze watervallen en nestende ara's in natuurlijke kliffen, dieren spotten tijdens een (nachtelijke) jeepsafari of boottocht en snorkelen in de kristalheldere rivieren.

Culinair Pantanal: Piranhasoep en 'draagrijs'

Je zou het misschien niet verwachten, maar de Pantanal staat ook bekend om de vele culinaire hoogstandjes. Typische lokale delicatessen zijn gegrilde pintado (vissoort) en piranhasoep. Vooral de piranhasoep is populair bij de lokale bevolking, omdat het lustopwekkende effecten zou hebben. In de ecolodges worden ook churrasco's (barbecues) aangeboden. De Pantaneiros grillen en zouten malse stukken vlees boven een open vuur tot in de perfectie. Bekende bijgerechten zijn farofa (geroosterd cassavemeel) en arroz de carreteiro, 'draagrijs', gemend met gedroogd vlees, kruiden en specerijen. Dit is een typische cowboymaaltijd, omdat het energierijk is en makkelijk mee te nemen wanneer ze dagenlang op pad zijn om vee te drijven. De maaltijd wordt meestal afgesloten met doce de leite, een zoete karamelpasta die veel wordt gegeten in Brazilië en Portugal. Bij de maaltijd worden vaak traditionele dranken geserveerd, zoals Tereré, koud water op smaak gebracht met limoen en munt en Cachaça, een drank op basis van suikerriet, gemengd gemengd met vruchtensap en gezoet met suiker of honing en kaneel. De Pantanal is een paradijs voor natuur- en wildlife liefhebbers.